

N:o 64.

Af herr **A. Wiklund**, *ang. ändring af § 117 skiftesstadgan.*

Vid sistlidne års riksdag föreslog jag uti motion n:o 101 sådan ändring af § 117 i Kongl. Maj:ts förnyade nådiga stadga om skiftesverket i riket, att ledamot af egodelningsrätt skulle väljas för viss bestämd tid. Detta förslag godkändes af Andra Kammaren, men blef af Första Kammaren afslaget, hvadan frågan om en lagförändring i ofvan angifna syfte alltså förföll.

De oegentligheter, som jag uti nyss nämnda motion påpekade, kvarstå emellertid fortfarande. Allt för ofta händer, att personer inväljas till ledamöter i egodelningsrätten, hvilka visserligen vid tiden för valet äro kända för att ega de förutsättningar, som göra dem lämpliga för utöfvandet af detta uppdrag, men hvilka dock inom kort tid genom oordentlighet, ja till och med oredlighet fullständigt hunnit förverka det förtroende, som genom valet blifvit dem lemnadt. Äfven i andra hänseenden kunna inträffa, att de nära nog blifva oförmögna att fortfarande på ett tillfredsställande sätt fullgöra sitt uppdrag, men, valda som de äro på obestämd tid, kvarstå de dock som ledamöter i egodelningsrätten till föga belåtenhet för vare sig ordföranden eller parterna. Gent emot ett sådant förhållande står man dock magtlös, så länge de valberättigade ej ega någon möjlighet att återkalla det en gång gifna uppdraget.

Den stora vikt och betydelse, som uppdraget att vara ledamot i egodelningsrätt innebär, lär väl ändock fordra, att personer, som dertill inväljas, böra ej allenast vid valet utan allt framgent ega nödiga förutsättningar för utöfvandet af denna sin befattning, och säkerligen skola valmännen vara angelägna om att omvälja dessa och derigenom åt egodelningsrätten bevara den insigt, erfarenhet och skicklighet, som en längre tjänstgöring derstädes kunnat skänka. Äfven godemän i skiftesverket

väljas numera för viss bestämd tid. Det oaktadt heter det i ofvan åberopade paragraf: »Uppstår laga förfall för ledamot, kalle ordföranden ojäfvig godman i dess ställe». Detta förhållande synes mig äfven gifva stöd åt den uppfattningen, att ledamöter af egodelningsrätt kunna, utan olägenhet för frågornas allsidiga utredning och behöriga afgörande, väljas för viss bestämd tid.

På grund af hvad jag sålunda anført, får jag vördsamt hemställa, det Riksdagen för sin del ville besluta, att 117 § i Kongl. Maj:ts förnyade nådiga stadga om skiftesverket i riket den 9 november 1866 måtte erhålla följande förändrade lydelse:

Förste domstol i skiftessmål å landet är egodelningsrätt i hvarje härad eller tingslag. Ordinarie domaren i orten är deri ordförande, derest icke, vid hans förfall, efter hvad särskildt stadgadt är, annorlunda af vederbörande hofrätt förordnas, eller Kongl. Maj:t, på innevånarnes gjorda anhållan eller eljest förekomna anledningar, för större eller mindre distrikt skulle i nåder finna godt att särskild person dertill utse. Ledamöterna i rätten utgöras af tre i landthushållning kunnige, inom häradet eller tingslaget boende, bofaste män, hvilka, på föranstaltande af domaren i orten, inför häradsrätten, genom socknefullnägtige, efter förmedlade hemmantalet utväljas för en tid af sex år. *Afgående ledamot kan återväljas.* Uppstår laga förfall för ledamot, kalle ordföranden ojäfvig god man i dess ställe. De inom socknarne i häradet eller tingslaget valde gode män kunna ock till ledamöter uti egodelningsrätten utses; dock få de icke såsom domare handlägga skiftessmål, dervid de som gode män biträdt.

Om remiss till lagutskottet anhålles.

Stockholm den 26 januari 1900.

Ad. Wiklund.